

ПРИМЉЕНО: 09.03.2026

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ПОСЛАНИЧКА ГРУПА

Покрет слободних грађана (ПСГ) - Странка демократске акције Санџака (СДА
Санџака) - Партија за демократско деловање (ПДД)
9. март 2026. године
Београд

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	011-1230/26		

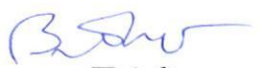
НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ПРЕДСЕДНИЦИ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1. Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине подносимо ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНИ КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

За представника предлагача одређена је народна посланица Анна Орег.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

Павле Грбовић

Владимир Пајић

Анна Орег

ПРЕДЛОГ

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНИ КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

Члан 1.

У Кривичном законнику ("Сл. гласник РС", бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019 и 94/2024) након Члана 114, додаје се нови **Члан 114а** који гласи:

Тешко убиство женске особе (фемицид)

Члан 114а

(1) Затвором најмање десет година или доживотним затвором казниће се ко лиши живота женско лице из родно заснованих разлога (фемицид).

(2) При утврђивању да ли је дело из става 1. овог члана учињено из родно заснованих разлога, нарочито ће се узети у обзир да ли је дело учињено:

- 1) према блиском лицу, без обзира на врсту сродства;
- 2) према лицу које је учинилац раније злостављао;
- 3) према лицу које се налази у односу подређености или зависности;
- 4) након учињеног полног или другог сексуалног насиља, односно у вези са проституцијом или другом врстом сексуалне експлоатације;
- 5) према лицу које је жртва трговине људима, нарочито ради сексуалне експлоатације;
- 6) у околностима које указују на односе или прилике које жене стављају у неравноправан положај;
- 7) у другим околностима које упућују да се ради о родно заснованом насиљу

(3) Блиским лицем, у смислу овог члана, сматра се члан породице у смислу овог законика, брачни или ванбрачни партнер, лице са којим је учинилац у партнерском односу или је био у таквом односу, као и лице са којим учинилац живи или је живео у заједничком домаћинству, односно лице са којим има заједничко дете.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о допуни Кривичног законика садржан је у одредбама члана 34 став 2 и члана 97. Устава Републике Србије, којима је прописано да се кривична дела и кривичне санкције одређују законом и да Република Србија уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права грађана, уставност и законитост.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Доношењем овог предлога закона у Кривичном законiku Републике Србије би се чланом 114а квалификовало тешко убиство женске особе (феминцид) као посебно кривично дело. Сматрамо да је ово неопходно учинити због великог броја убистава жена као последице родно заснованог насиља, као и узнемирености јавности након тих случајева. Сматрамо да би се дефинисањем овог кривичног дела на начин који предлажемо испунила превентивна функција Кривичног законика и поострило кажњавање учинилаца, а тиме последично подигла свест у друштву о овој негативној појави и смањио број убијених жена.

Према подацима Аутономног женског центра у 2024. години почињено је најмање 17 убистава жена у породично-парнерском односу, док је у претходних 14 година, од како се прикупљају подаци, убијено преко 430 жена. Ово су подаци који су прикупљени на основу извештавања медија, а прави број убијених жена је већи.

Тешко убиство женске особе (феминцид) је специфичан облик насиља над женама заснован на полу и родној мржњи. Посебна законска дефиниција чини проблем видљивим и показује да држава препознаје родну димензију злочина. У многим случајевима феминциду претходи дуготрајно породично насиље које институције игноришу. Посебан члан закона би омогућио бржу реакцију и оштрије казне, што доприноси превенцији.

Истанбулска конвенција и пракса Уједињених нација подстичу државе да препознају тешко убиство женске особе (феминцид) као посебан облик убиства. Увођење овог дела показује да држава поштује међународне обавезе и модернизује свој правни систем. Правно именовање шаље поруку да је насиље над женама друштвено неприхватљиво и помаже у промени свести и рушењу патријархалних образаца који оправдавају насиље.

Јасна законска дефиниција олакшава тужиоцима и судијама препознавање родног мотива и прикупљање статистике, слично као и са силовањем, многи случајеви не

улазе у статистику, јер се подводе под друга кривична дела из истог корпуса. Тиме се побољшава праћење и превенција будућих случајева.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. допуном коју смо предложили квалификује се као посебно кривично дело „Тешко убиство женске особе (фемицид)“, одређују се услови под којима је почињено ово кривично дело и одређује се висина запређене казне за учиниоца.

Чланом 2. Одредба о ступању на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ усклађена је са устаљеном нормативном техником.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна средства из буџета Републике Србије.

V ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈИМА СЕ МЕЊА И ДОПУЊУЈЕ ЗАКОН

ЗАКОН О ДОПУНИ КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

Тешко убиство

Члан 114

(1) Затвором најмање десет година или доживотним затвором казниће се:

- 1) ко другог лиши живота на свиреп или подмукао начин;
- 2) ко другог лиши живота при безобзирном насилничком понашању;
- 3) ко другог лиши живота и при том са умишљајем доведе у опасност живот још неког лица;
- 4) ко другог лиши живота при извршењу кривичног дела разбојништва или разбојничке крађе;
- 5) ко другог лиши живота из користољубља, ради извршења или прикривања другог кривичног дела, из безобзирне освете или из других ниских побуда;
- 6) ко лиши живота службено или војно лице при вршењу службене дужности;
- 7) ко лиши живота судију, јавног тужиоца, заменика јавног тужиоца или полицијског службеника у вези са вршењем службене дужности;
- 8) ко лиши живота лице које обавља послове од јавног значаја у вези са пословима које то лице обавља;
- 9) ко лиши живота дете или бремениту жену;
- 10) ко лиши живота члана своје породице којег је претходно злостављао;
- 11) ко са умишљајем лиши живота више лица, а не ради се о убиству на мах, убиству детета при порођају или лишењу живота из самилости.

(2) Ко набавља или оспособљава средства за извршење кривичног дела из става 1. овог члана или отклања препреке за његово извршење или са другим договором, планира или организује његово извршење или предузме другу радњу којом се стварају услови за његово непосредно извршење, казниће се затвором од једне до пет година.

Тешко убиство женске особе (фемицид)

Члан 114а

(1) Затвором најмање десет година или доживотним затвором казниће се ко лиши живота женско лице из родно заснованих разлога (фемицид).

(2) При утврђивању да ли је дело из става 1. овог члана учињено из родно заснованих разлога, нарочито ће се узети у обзир да ли је дело учињено:

- 1) према блиском лицу, без обзира на врсту сродства;
- 2) према лицу које је учинилац раније злостављао;
- 3) према лицу које се налази у односу подређености или зависности;
- 4) након учињеног полног или другог сексуалног насиља, односно у вези са проституцијом или другом врстом сексуалне експлоатације;
- 5) према лицу које је жртва трговине људима, нарочито ради сексуалне експлоатације;
- 6) у околностима које указују на односе или прилике које жене стављају у неравноправан положај;
- 7) у другим околностима које упућују да се ради о родно заснованом насиљу

(3) Блиским лицем, у смислу овог члана, сматра се члан породице у смислу овог законика, брачни или ванбрачни партнер, лице са којим је учинилац у партнерском односу или је био у таквом односу, као и лице са којим учинилац живи или је живео у заједничком домаћинству, односно лице са којим има заједничко дете.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа:

народни посланици: Павле Грбовић, Анна Орег и Владимир Пајић

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНИ КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

PROPOSAL FOR A LAW AMENDING THE CRIMINAL CODE

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС“, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа, нема.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума, нема.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума, нема.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума, нема.

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније, нема.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Еевропске уније и оцене усклађености са њима, нема.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима, нема.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађенст са њима, нема.

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност, нема.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима

Европске уније. Нема.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат.

Београд, 9. март 2026. године